

גבעת חביבה جفعات حبيبة
Givat Haviva

הרחבת פוטנציאל ההון האנושי מהחברה הערבית לתחומי ההייטק

מוגש לוועדת המדע והטכנולוגיה לקראת הדיון בנושא

ההייטק מהווה את אחד הגורמים המרכזיים להצלחתה הכלכלית של מדינת ישראל, והדרישה לעובדים מיומנים במגזר זה עולה באופן משמעותי על ההיצע. אף שבני החברה הערבית במדינה השתלבו בהצלחה במקצועות תובעניים ותחרותיים כמו רפואה ומשפטים, בשנת 2024 גברים ערבים מהווים 1.5% מעובדי ההייטק בישראל ונשים ערביות מהוות חצי אחוז בלבד מהמועסקים למרות שהם מהווים כ-21% מהאוכלוסייה הכללית.

המכשולים להשתתפות ערבית פרופורציונלית בהייטק רבים:

בבתי ספר רבים בחברה הערבית לא קיימות מגמות בתחומי המחשב, ההנדסה, טכנולוגיה, רובוטיקה, בינה מלאכותית ועוד שיכולות לחשוף את התלמידים ולהכין אותם להשתלבות עתידית בהייטק. מכללות ואוניברסיטאות המציעות תארים טכניים מרוכזות בעיקר במרכזי האוכלוסייה של המדינה, רחוקות מכפרים וערים ערביות. הקמפוסים הישראליים, המורכבים בעיקר מהיהודים, זרים תרבותית לתלמידים הערבים הצעירים. ההוראה נעשית בעברית, שהיא השפה השנייה או השלישית של התלמידים הערבים, בה הם לא שולטים ברמה מספקת. לבני החברה הערבית הצעירים אין מספיק מודלים לחיקוי בענף ההייטק שאליהם הם מביטים כגורם מעורר השראה ו או הנחיה, גם לא כגורם מסייע במציאת עבודה עם סיום הלימודים. בנוסף, רבים בתחום ההייטק נחשפים לתחום ומגיעים אליו מתוך השירות הצבאי ביחידות טכנולוגיות, שירות בו האזרחים הערבים לא לוקחים חלק.

באוקטובר 2015 השיקה גבעת חביבה לראשונה את תוכנית "פרחי הייטק", שמטרתה להעניק לתלמידי תיכון ערבים מבטיחים בישראל, רבים מהם מרקע חסר אמצעים, את ההזדמנות ללמוד הנדסת מחשבים וטכנולוגיה ולהשיג נקודות זכות לתואר ראשון במדעי המחשב תוך כדי לימודיהם בתיכון. נקודות אלו מייצרות תיקון יחסי ומשפרת את סיכוייהם להשתלב בענף ההייטק הנחשק שכן האפשרות הזמינה לרוב התלמידים היהודים אשר מוכשרים דרך הצבא במה שמהווה את הבסיס ל"מדינת הסטארט-אפ" נשללת מהם מעצם היותם ערבים.

בשנה הראשונה השתתפו 36 תלמידי כיתה ט'. מאז התוכנית צמחה, וכיום בשנה הראשונה משתתפות כשלוש כיתות ט' מלאות. יחד עם תלמידי השנה השנייה, הלימודים מתקיימים בקמפוס גבעת חביבה, ובשנה השלישית ועד החמישית, הם מועברים במכללת נתניה. התוכנית פועלת בשלושה סמסטרים בכל שנה, כולל סמסטר קיץ אינטנסיבי, ומציעה הרצאות ועבודות מעבדה הכוללות קורסים ברמת אוניברסיטה במדעי המחשב. הקורסים זהים לאלה הנלמדים במכללת נתניה, ומנוהלים, כמו גם המבחנים, על ידי סגל המחלקה למדעי המחשב במכללה. גבעת חביבה אחראית על התמיכה וההעשרה במהלך השנתיים הראשונות של התלמידים. במהלך תקופה זו נוסף לקורסים הרגילים גם סדנאות לשיפור השפה העברית, ששנים נוספים ו"סיורים מעוררי השראה" בחברות הייטק מקומיות כמו גוגל ו Checkpoint-המהווים הצצה ראשונה לעולם ההייטק הישראלי.

הגדלת ההשתתפות הערבים בהייטק תביא תועלת לכלל החברה: לתעשייה, שתוכל לממש את הצורך שלה בכוח אדם מקומי; לחברה הישראלית, שתיהנה מהשגשוג הכלכלי הרחב; ולציבור הערבי, שיהנה מההזדמנויות הכלכליות שהייטק מביא עימו לקהילות וליחידים. נתונים אלו אינם נתונים במחלוקת, וראיה לכך היא שהממשלות השונות של ישראל הכירו ונעזרו בצורך להגדיל את ההשתתפות של בני החברה הערבית בתעשיית ההייטק. עם זאת, המכשולים המונעים השתתפות ערבית פרופורציונלית בהייטק רבים לא פחות מהיתרונות הפוטנציאליים.

Tel: 972-4-6309288/312 | Fax: 972-4-6309305

management@givathaviva.org.il | www.givathaviva.org.il

3785000 Israel | Mobile Post Menashe 3785000 | 3785000 | بريد متجول منشه جفعات حبيبة
3785000